

PODZEMNE VODE V ALUVIALNIH VODONOSNIKIH V MAJU 2005

GROUNDWATER RESERVES IN ALLUVIAL AQUIFERS IN MAY 2005

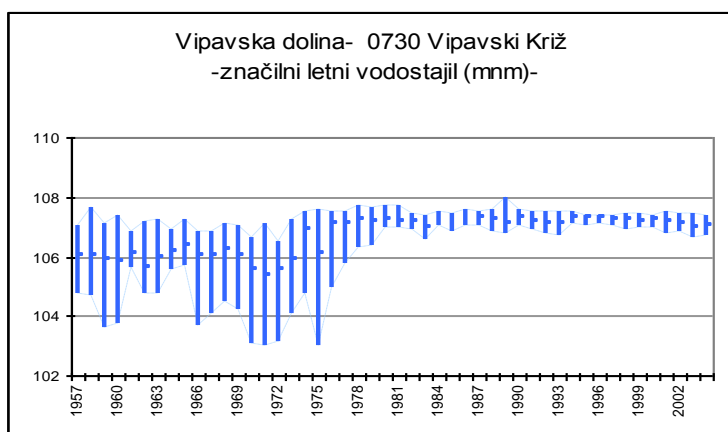
Urša Gale

V maju so v aluvialnih vodonosnikih prevladovala običajne vrednosti zalog podzemnih vod. Tako stanje je bilo zabeleženo na pretežnih merskih mestih v Ljubljanski, Celjski in Krško Brežiški kotlini ter na Ptujskem in na Mirensko Vrtojbenkem polju, pa tudi ponekod na Prekmurskem, Murskem, Apaškem in Dravskem polju. Nizke gladine podzemne vode so ta mesec prevladovala v osrednjem delu Prekmurskega in Apaškega polja, na Sorškem polju in v Vipavsko Soški dolini.

Količine mesečnih padavin so bile ponekod nad, ponekod pa pod dolgoletnim povprečjem. Največ dežja je padlo v prvih dveh dekadah meseca. Za tretjino dežja več, kot znaša dolgoletno povprečje, je padlo na območju Dolenjske. Nadpovprečne količine padavin so bile zabeležene tudi na predelih vodonosnikov Celjske kotline. V Ljubljanski kotlini, na Štajerskem in v Prekmurju je padlo le okrog štiri petine običajnih mesečnih padavin. Najmanj padavin, okrog polovice povprečnih vrednosti, so v maju zabeležili na območju vodonosnikov Vipavsko Soške doline.

Na merskih mestih, vključenih v analizo za mesečni bilten, je maja prevladoval upad gladin podzemne vode. Največje znižanje gladine, 98 centimetrov, smo zabeležili v Britofu na Kranjskem polju in v Krški vasi na Krškem polju. Na nihanje gladine podzemne vode na teh postajah vpliva višina vode rek Kokre in Krke. Največji dvig, 126 centimetrov, smo zabeležili v Cerkljah na Kranjskem polju, kjer na režim podzemne vode vpliva dotok iz hribovitega zaledja Krvavca. Za to postajo so značilne velike amplitude v nihanju podzemne vode (glej Mesečni bilten Agencije RS za okolje: Podzemne vode v aluvialnih vodonosnikih v februarju 2005).

Na režim podzemne vode v Vipavski dolini znatno vpliva melioracije kanalov obdelovalnih površin v okolici. Povprečne letne gladine podzemne vode so se tako na začetku osemdesetih let zvišale, amplitude nihanja gladin pa zmanjšale. Vipavski križ predstavlja reprezentativno postajo takega območja (sliki 1 in 2).

Slika 1. Značilne letne gladine podzemne vode na postaji Vipavski Križ
Figure 1. Characteristic annual groundwater level on station Vipavski Križ

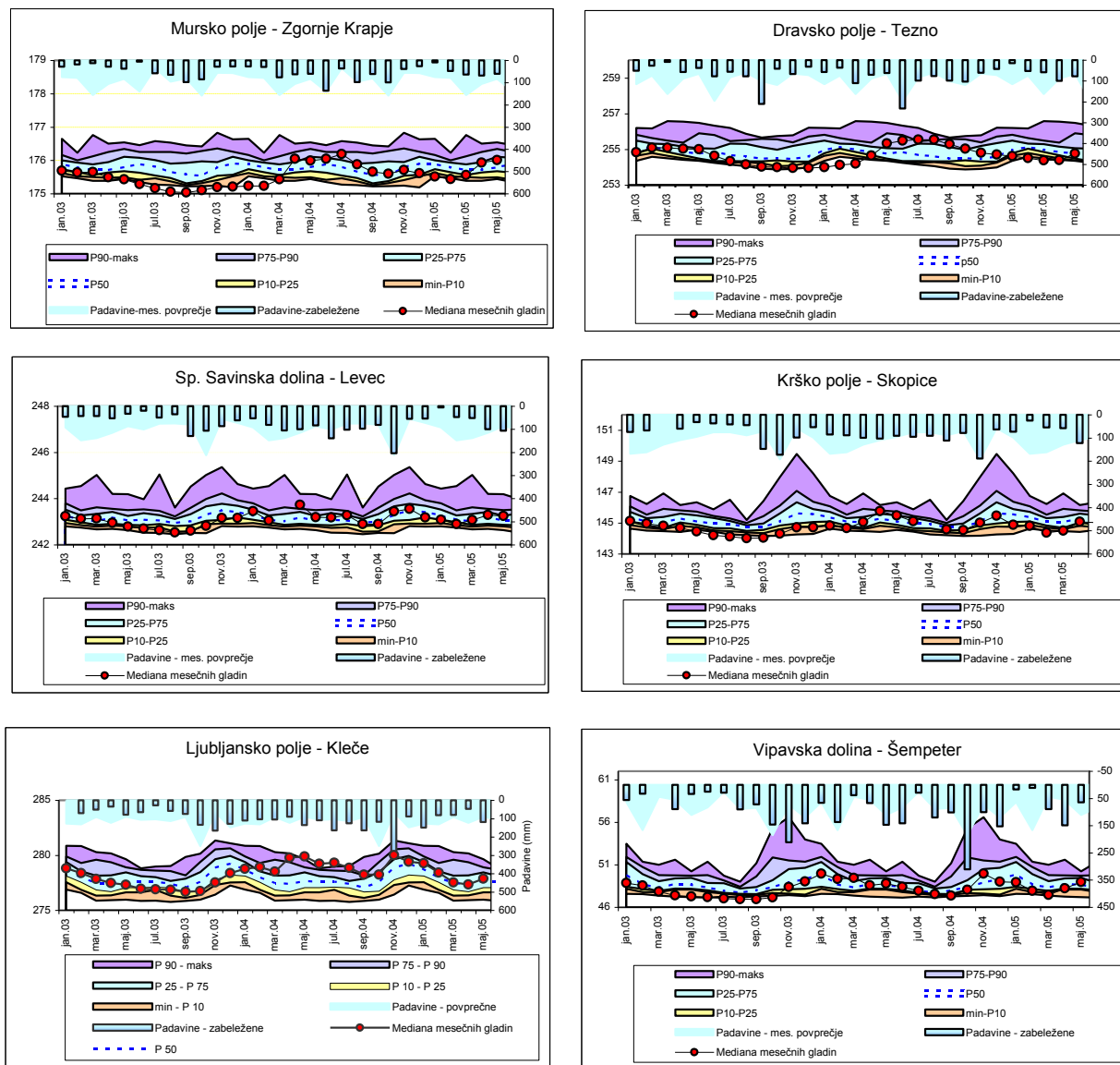

Slika 2. Postaja Vipavski Križ (P. Gajser)
Figure 2. Vipavski Križ station (P. Gajser)

Z mesecem majem smo na oddelku za hidrologijo podzemnih voda spremenili primerjalno obdobje, iz katerega izhajamo pri določevanju mesečnih zalog podzemne vode. To obdobje vključuje vrednosti merjenih nivojev podzemne vode na reprezentativnih postajah med leti 1990 in 2001. Z uvedbo

novega primerjalnega obdobja smo se uskladili s primerjalnim obdobjem, ki smo ga uporabili za ocenjevanje količinskega stanja podzemnih voda, ter pridobili podrobnejši vpogled v umetne posege, ki vplivajo na režim podzemne vode. Za določevanje mejnih vrednosti zalog smo uporabili percentilne vrednosti na posamezni postaji.

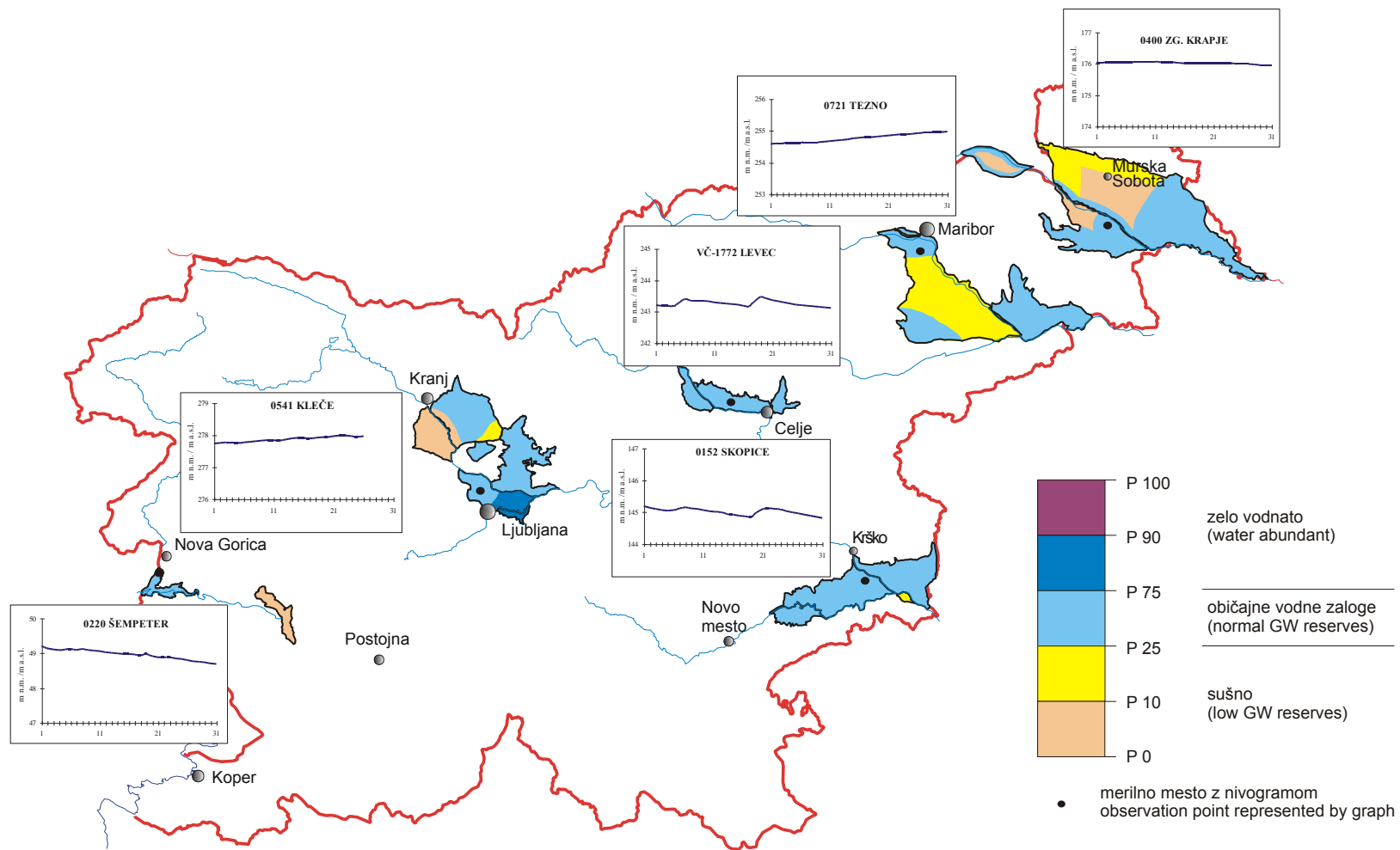
V maju 2004 je bilo stanje zalog podzemnih vod v aluvialnih vodonosnikih bolj ugodno kot maja letos, saj so bile tedaj nekoliko višje gladine podzemnih vod. Sicer je v istem mesecu preteklega leta, podobno kot letos, prevladovalo običajno stanje zalog podzemne vode. Odtoki podzemne vode so v letošnjem mesecu maju prevladovali nad dotoki. Zato so se zaloge podzemnih vod glede na predhodni mesec april zmanjšale.

Slika 3. Mediana mesečnih gladin podzemnih voda (m.n.v.) v letih 2003, 2004 in 2005 – rdeči krogi, v primerjavi s povprečnimi vrednostmi.
 Figure 3. Monthly groundwater level means (m a.s.l.) in 2003, 2004 and 2005 – red circles, in relation to average values.

SUMMARY

In May 2005 normal values of groundwater level predominated. In spite of that, Vipava valley, Sorško polje and central parts of Prekmursko and Apaško polje still suffered hydrological drought.

Slika 4. Stanje vodnih zalog in nihanje gladin podzemne vode v mesecu maju 2005 v največjih slovenskih aluvialnih vodonosnikih (obdelali: U. Gale, P. Gajser, V. Savič)
 Figure 4. Groundwater reserves and groundwater level oscillations in important alluvial aquifers of Slovenia in May 2005 (U. Gale, P. Gajser, V. Savič)